

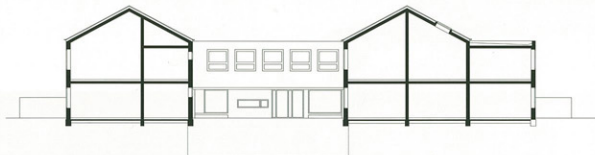
Meghiten idegen
Gondolatok a 3h építésziroda csornai iskolájáról

Egy posztmodern kultúra globális állapota azt jelenti, hogy először tudatosult bennünk a legkülönbözőbb stílusok és az egymáshoz nem illő kódok egymás melletti előfordulása, hogy sem a művészet, sem a divat, a zene, a fogyasztás, sőt akár az építészet területén sem létezik egy globálisan vagy regionálisan kötelező stílus.

Friedrich Nietzsche metaforája - „Isten halott” - nem jelent mást, mint azt, hogy egy felvilágosult tömegkultúrában, amely az információs társadalom felé tendál, már nem létezik a hegeli értelemben vett kulturális evolúció teleológiája. A tegnapielőtt avantgardja a tegnap divatja lett, ma már feledésbe merült, de holnap retro-avantgardként újra aktuálissá válik. A szubjektíven megélt egyenlőtlen multikulturális és átláthatatlan világban belül az „identitás” - tehát megismerhetőség - azzá a reziduummá vált, amely még valamennyire homogenizálja az észlelt környező világot. A megismerhetőség médiumaként kínálkoznak az éppen letűnt, már szélesebben kódolt vagy regionális sajátosságok. Egy felvilágosult „regionalizmus” azonban soha többé nem fog ilyen hivatkozásokat a naív „valóság” és „hamisítatlanság” értelmében bevetni, hanem a legjobb esetben kommunikatív háttérként fogja használni, és csakis ennek fényében teszi az egyidejűleg alkalmazott más, ellentmondásosan vagy éppen „anti-regionálisan” kódolt jelenségeket felismerhetővé. Sem az idegent, sem a meghittet nem lehet önmagában véve autonóm módon vagy abszolút értelemben érzékelni. A „más” csak a mindenkor más háttére előtt vagy háttérével együtt válik szignifikánssá.

Intimately Unfamiliar
On the Construction of the School in Csorna by 3h office
for architecture

The global condition of a post-modern culture means that we realize the co-existence of various styles and disposed codes for the first time: no globally or regionally compulsory style exists in art, in fashion, music, consumption or in the field of architecture as a whole either. The metaphor by Friedrich Nietzsche (“God is dead”) means nothing else but this: in an enlightened mass culture which tends towards information society, the teleology of cultural evolution in the Hegelian sense does not exist any more. The avantgarde of the day before yesterday has become the fashion of yesterday and falls into oblivion today, but tomorrow it may as well turn into current as retro-avantgarde. Within an unequal multicultural and non-transparent world experienced in a subjective way “identity” that is cognizability has changed into a residuum which to some extent still makes the perceptible world around us homogeneous. Regional characteristics or features coded already more widely wish to be regarded as the medium of cognizability. However, a kind of enlightened “regionalism” shall never use such allusions in the sense of naive “reality” and “genuity”: in the best possible case it shall exploit them as a communicative background on which meanings coded anti-regionally or ambiguously and applied simultaneously shall appear first only as recognizable. Neither the unfamiliar, nor the intimate can be perceived autonomically or in an absolute sense as regarded in itself. The “other” will become significant in front of or with the background of the prevailing or current other.

a_a metszet / cross section a_a m1:333

b_b metszet / cross section b_b m1:333

Lucius Burckhardt ezt a tényt, amely minden ideológiára érvényes, a következő mondattal juttatta kifejezésre: „A hamis valódivá válik, az utánczat eredetivé, mivel az imitált eredeti nem is létezik.... Ami marad, az a szelíd tartás mint ironikus hit, az elveszített igény még jelen van, az indoklás azonban kétségtelenül lehetetlen.”

Más kultúrtechnikákkal összehasonlítva az építészetnek mindig különösen nehéz ilyen tudati állapotnak megfelelően tervezni, építeni és érvelni egy lényegesen lassúbb és némileg naivabb szférában. Mégis találunk rá példákat. Az általános és felületes recepcióban persze gyakran alábecsülik ezeket a hibrid és nem egyértelmű jellemzők miatt. A 3h építésziroda kis iskolája Csornán talán ebbe a kategóriába tartozik. Egészen ellentétes elemek hibrid ötvözetét tárja elénk, a meghitt és az idegen keverékét, amelyet nemcsak egyetlen, hanem több rétegben, különböző méretarányokban és síkokban illesztettek egymáshoz. A koncepció általánosságban egy tradicionális udvarház-típus kiválasztásával indul, amelyet azonban a lényeges formaelemekben, anyagi jellegében, végül részleteiben is antitradicionális „állításokkal” konfrontálnak. A klasszikus nyeregtetőt a belső udvarban az előcsarnoknál az antiklasszikus lapos tetővel illesztették össze, a főbejáratnál a nyeregtetőt a strukturális-tektonikusból plasztikus-autonóm formába megy át, beton fedlapként nyúlik át az építmény felett, közben megváltoztatva anyagi jellegét; a tradicionálisban több anyagréteg összeillesztettségéből modern monolitikus öntvénybe megy át, az egyenesből ferde lesz; a régi, regionálisan és térben nagyon meghitt hangulatú, az épület által lefedett udvari bejárat ugyan spontán és erősen van jelen, de egyidejűleg hiányoznak a meghittség lényeges elemei. Ez a kapubejáró kapuk nélkül készült.

Lucius Bruckhardt had this fact expressed in a sentence as follows, relevant for all possible ideologies: "False becomes true, imitation turns into original, as the imitated original one does not exist at all... What remains is a gentle bearing as an ironic belief, the lost claim is still present, yet its justification is undoubtedly impossible."

It is always extremely difficult for architecture to design, construct and argue according to such a consciousness in a sphere which is significantly slower and to some extent more naive as compared to other cultural techniques. Even so we have found some examples to quote.

In a general and superficial reception these are often underestimated because of hybrid and ambiguous features. The modest-sized school building of 3h architects' team in Csorna may fall within this category. It opens up a cross-breed alloy of quite contradictory components, an amalgam of the intimate and the unfamiliar which is coupled not only in a single layer but in several layers, in various scale relations and planes. In general, the starting point is a traditional manor-house typology which is confronted in crucial formal components, in its materiality and at last in its details as well with anti-traditional "statements". The classical pitched roof in the cortile is joined with an anti-classical deck-roof at the foyer, the pitched roof turns into a sculpturesque-autonomous form from a structural-tectonic one at the main-entrance, reaching beyond and above the structure as a concrete cover panel changing its material character; it then turns into a modern monolithic casting from one traditionally comprising several layers of materials, with straight becoming slanting; the cortile entrance covered by the structure is an old one with highly intimate atmosphere both regionally and spatially being present spontaneously yet firmly, but significant components of intimacy are simultaneously missing from here - this gate entry was constructed without gates.

Azonban a vidéken idegen aspektusok is sérülnek, nem egyértelműek. Így pl. a „modern” udvarrész a lapos tetővel egy olyan tipológiára utal, ami nem kötött építészeti struktúrákban gondolkodott, hanem az izolált, minden oldalról levegővel és fényvel körülvett tárgyat propagálta. A zárt sarkot - akár épület-udvar, akár városépítészeti kategória - a modern irányzatban törvényen kívül helyezték. Itt Csornán azonban egy ilyen modern elem „szándéka ellenére” fontos szerepet játszik egy nem modern építészeti- és tértipológiában. Éppúgy nem értékelhetnének tradicionálisnak az ismert méretarányokat megtörő, modern tervezésű ablakformátumokat az udvarház-tipológia összefüggésében. Mégis sok közös vonást mutatnak fel ezek a síkban egészen a homlokzat elé helyezett formátumok a késő barokk vagy biedermeier homlokzatok lapos, nagyformátumú ablakreliefjeivel, de néhány tudatosan ablektestként, és az 1950-es évek modern fázisának nem éppen avangardista szelagablakként deklarált elemeivel is.

Sok ilyen szempont felsorolása ebben az értelemben tovább folytatódhatna, és az építészek maguk is többször kitérnek erre a leírásukban. A meghitt-idegen összefonódása recepciójának legfelső síkján mindenesetre egyformán teret ad egyiknek is, másiknak is, mélységében azonban sokkal szövevényesebb konfliktusokat és feszültségeket hordoz. Így tekintve ez a kicsi periferiális épület nagyon pontosan követi a korból kulturális magartartás Burckhardt által definiált alapelveit - a megértés szegmentálásának és rétegelt adagolásának, valamint egy „lehetetlen rend” alapelveit, amely nemcsak az itt: speciálisan oktatott, mentálisan hátrányos helyzetűeknek szól, hanem egészen általánosan, egyetemes világunk hibrid dialektikus állapotának is.

Otto Kapfinger

Yet the unfamiliar countryside aspects were broken up in a reversed way, not unambiguously. Thus the “modern” section of the cortile with the deck-roof is a reference to a typology which does not move within bound or fixed architectural structures, but makes publicity for the isolated object surrounded by air and light from all sides. The closed corner - either as a building-cortile or a category of urban design - has been positioned outside the law in the modern movement. Here in Csorna, however, one modern element comes to play an important role “despite its intention” in a non-modern architectural and spatial typology. We could evaluate the modern window-formats breaking up the known scales as non-traditional in the typological correlations of the mansion-house. Yet the windows positioned right in front of the surface of the facade reveal several common features with the flat, large-format window reliefs of late-Baroque or Biedermeier-style facades - yet also with some components declared as not exactly avangarde band windows of the modern phase of the 1950s which were used deliberately as window bodies.

Listing many such aspects could go on for long in this sense, and architects have also touched upon it in the texts they provided. The concept of the intertwining of intimate-and-unfamiliar has space to offer in its very first plane of reception equally for both of them - yet in its depth it carries a lot more complicated conflicts and tension. Viewed in this way, the small peripheral building follows very precisely the basic principles of a true-to-period cultural behaviour defined by Burckhardt - the segmentation of understanding and its layered portioning, as well as the basic principle of „an impossible order” which is not only valid for the people with mental defects who receive special education here, but also in general, for the hybrid dialectic condition of our universal world as well.

Otto Kapfinger

A Magyarországon megjelenő információs kultúra dominanciája és a gyors, mélyreható társadalmi változásokat generáló elmúlt korszakok a vidékiséget, a vidék kultúráját periferiális helyzetbe sodorták. A gazdaságilag hátrányos pozíció a kultúra értékesztésében is jelentkezett: az elmúlt évtizedek a mai napig a vidék hagyományainak és tudásának pusztulását hozták magukkal.

A 3h építésziroda tevékenységének fókuszában a vidékiség kortárs kultúrába és elméleti diskurzusba visszaemlése áll. A munka vizsgálatok, tervek és megvalósult épületek közös kezelésében, oktatásban és megfigyelésben is megnyilvánul; ennek a nemrégiben befejezett példája a csornai kiegészítő iskola épülete és a koronciói értelmi fogyatékosok szálláshelye.

The dominance of existing information culture in Hungary and the past eras generating rapid or radical changes have pushed the status of the countryside and its culture to the periphery. This disadvantageous economic position also manifested itself in the loss of cultural values: the past few decades up till now brought about the deterioration of rural traditions and their knowledge.

The architects' team 3h has focused its activity on the restoration and re-introduction of the province into contemporary culture and theoretical discourse. Projects involve the joint management of analysis, design and the buildings already constructed, education and observation; examples of this are the project of the auxiliary school recently built in Csorna and the lodging for mentally disabled in Koronc.

csillag katalin
gunther zsolt

2 épület

building in the province / hungary